

ΣΤΟ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Η ΚΥΡΙΑ ΡΕΚΑΜΙΕ ΚΑΙ Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΙΣ

Μία όμορφη ημέρα πρό εκατό σχεδόν χρόνων το Παρίσι των γενναίων αισθημάτων έδοξίμαζε την περὶ γλυκειά συγκίνησι. Ο «Μηνύτωρ» είχε δημοσιεύσει την είδησι.

«Η νίκη του Ναυαρίνου». Από τα πρώτα χρόνια της επανάστασης του 1821 στα φιλολογικά και τ' αριστοκρατικά σαλόνια της Γαλλικής πρωτεύουσής δεν μιλούσαν παρά για τα «παληκάρια». Ποσιν ένθουσαν σμένοι για τὸ ἑρωτικό κίνημα της ελευθερίας του λαού που τούς είχε κάμει ν' αγαπήσουν ὁ Μπερτελεμύ με την « Ιστορία του νέου 'Αναχαριστίδου» και ὁ Φοριέλ με τὰ 'Ελληνικά τραγούδια του και προκαλοῦσαν τὸ θαυμασμό τους, τ' ἀλληλοδιάδοχα λαμπρά γεγονότα της Ροῦμειλῆς, του Μωριά και τῶν θαλασσοπόρων τῶν τριῶν νήσων. Ἀλλά ἦσαν και οἱ ἄλλοι που ἐφορῶντο την ἐπανάστασι ὡς νέον κίνδυνον για τὴν εὐρίνη της ἀποκαταμένης ἀπὸ τὰς ναπολεοντείους περιπέτειας Εὐρώπης, ἢ ἦσαν ἄπλως Τουρκόφιλοι. Παντοῦ οἱ Παρισίνοι ὅπου μιλοῦσαν για τὰ γεγονότα της 'Ελλάδος, εἶχαν διακριθῆ εἰς «'Ελληνας» και εἰς «Τουρκους». Ἐτοῖ εἶχαν βαφτισθῆ μεταξύ τους. Ἀλλά ὅλοι εἶχαν παῦσαι νὰ βλέπουν πρὶ ἐδῶ κάτω τούς ραγιαδες. Η περιφρονημένη, ἢ δυστυχισμένη φυλὴ εἶχε διὰ μιᾶς ἀνακτησῆ τὸ λαμπρὸ της ὄνομα: 'Ελληνες. Τὰ πρώτα φιλελληνικά ἀρθρα εἶχαν ἤδη γραφῆ στήν ἐφημερίδα «Συνταγματικός» ἀπὸ τὸν πρῶτον χρόνο. Μὲ τὸν καιρὸ ἀρχίζει ἡ ἀντίδρασι, και στὸν τύπον και ἀρχίζει πραγματικός ἀγὼν μεταξύ τῶν φιλελλήνων και τῶν τουρκοφίλων δημοσιογράφων. Καὶ πρῶτον περιέρχου. Η κυκλοφορία τοῦ «Συνταγματικού» αὐξάνει. Φθάνει νὰ πωλῆ εἰκοσι χιλιάδες φύλλα την ἡμέρα, ἀριθμὸς που ἄποτελεῖ κυκλοφοριακὸ ρεκόρ για ἐκείνη την ἐποχή. Καὶ οἱ φιλελλήνες ὑπερισχύουν, γίνονται περισσότεροι, ἐπεκτείνου και ὀργανώνουν την προπαγάνδα. Οἱ φιλελευθεροὶ, οἱ δημοκρατικοί, οἱ πιστοὶ στήν παράδοσι της Γαλλικής ἐπανάστασης βλέπουν στοὺς 'Ελληνας λαὸν που ἀγωνίζεται για τὴν ελευθερία του. Οἱ βασιλόφρονες Γάλλοι βρίσκουν ἄλλη πλευρά για νὰ δικαιολογήσουν τὸ αἰσθημά τους. Η πνευματώδης δούμισσα ντὲ Ντυράς λέγει στὸν Γάλλον βασιλέα.

— Η 'Ελλάς, μεγαλειότητα, εἶνε ἡ Βανδέα του χριστιανισμού. Ἀπέναντι τῶν δηλώσεων του Μέρτενχι και του Κόστλρι για κινδύνους της Εὐρωπαϊκῆς εἰρήνης ἀπὸ τὸ κίνημα της 'Ελλάδος, ὁ Μπουβλὲν γράφει στήν «Εφημερίδα τῶν Συζητήσεων», ὅτι οἱ Τούρκοι δὲν εἶνε οἱ νόμιμοὶ κῆρυτοι της ἐπανάστατημένης χώρας. Ἐνας συντάκτης της «Λευκῆς σημαίας» προσπαθεῖ νὰ ἐξηγήσῃ τὴ διαφορὰ μεταξύ τῶν παληκάρων και τῶν καρμπονάρων που ἔτρεμαν στὸ ἄκουσμά τους, οἱ Εὐρωπαϊκοὶ λαοὶ και τούς θεωροῦσαν μυστικὴ ἑταιρεία ἀναρχικῶν ἐπικινδύνων σὲ κάθε καθέστῳ. Ο Σατωμπριάν εἶχε ἐξεγερθεῖ. Τὸ ὄνομά του δίνει περισσότερο κύρος στήν ὑπόθεσι. Ο Βενιαμίν Κονοστάν ἀπευθύνει τότε τὴν «ἐκκλησι πρὸς τὰ χριστιανικά ἔθνη». Διακριβέ, μελέτες, ὀλόκληρα βιβλία δημοσιεύονται. Γίνονται ἐσπερίδες, κονσέρτα, πικασεταί, ἐξόμοι, περιφώνων πινάκων τῶν μεγάλων διδασκάλων της 'Αναγεννήσεως, για νὰ εὐπαραχθοῦν χρήματα για τούς ἐπινασταίους.

Τὸ κέντρον ὄλης αὐτῆς τῆς κινήσεως, βρισκόταν στήν ὁδὸ Ριμπογιεῖ. Τὸ μέγαρον τῆς κυρίας Ρεκαμιέ. Τῶν συγγενερώσεων τῶν οπαδῶν αὐτῶν, τῶν ὁποίων την λάμπουσαν ἱστορίαν ἔδωσαν ὁ κ. 'Ερριό, ὁ ἥδη πρωθυπουργὸς τῆς Γαλλίας, στὸ ὄγκωδες βιβλίον του ἢ «Κυρία Ρεκαμιέ και οἱ φίλοι της», κυριαρχοῦσε τότε ὁ Σατωμπριάν. Ἡεἰν ὁ κορυφαίος, ἐκεῖνος για τὸν ὁποῖο ἡ ὄμορφη ἀκόρη 'Ιουλιέτα εἶχε τὸ θερμότερον ἐνδιχέρων, ἕνα εἶδος, ἑρωτικῆς στοργῆς, χωρὶς ὄμο, ν' ἀφήνῃ νὰ αἰσθῆται κινεῖς ἀπὸ τούς ἄλλου, τὴν κατὰ λυρι τῆς προεήσεως, που εἶνε φυσικὴ ἀνάμειξι ἀπὸ ἄνδρος, που συγγενερώονται γύρω ἀπὸ τὴν ἴδια γυναίκα που ἐξισοῖται μετὸ φῶς τῆς ἑρωτικῆς γοητείας. Ὅλοι αὐτοὶ εὐρέθησαν κίετὰ τὸ 1827 γενναίον ὑποστηρικταί μιᾶς φυλῆς ἀνδρώτων που εἶχαν ἀτοφασίσει ἐκεῖ κίετω σὲ μιᾶ ἀρχῆ τῆς Ἀνατολικῆς Εὐρώπης, ἢ νὰ ζήσουν ἐλευθεροὶ ἢ νὰ πεθάνουν. Η ψυχὴ ὄλης αὐτῆς τῆς κινήσεως, ἢ θερμὴ ἑστία ἀπὸ την ὁποία ἐπιρῶσαν τὴν ἱερὴ φλόγα ἦταν ἡ Ρεκαμιέ. Η ἑξίστις 'Ηγερίαι τῶν ποιητῶν και τῶν καλλιτεχνῶν τῆς

Γαλλίας τοῦ πρώτου τρίτου τοῦ δεκάτου ἐννάτου αἰῶνος, ἦταν ἐκείνη που κρατοῦσε τὸν πυρσὸ του φιλελληνικοῦ αἰσθηματος και ἡ ὄμορφη Σίβυλλα της 'Ελληνικῆς ἀνεξαρτησίας. Ὁ 'Ισαμπέρ παρέχει της περὶ λεπτομερεῖς πληροφορίες για τὸ φαινόμενο αὐτὸ στὸ γερμάτο ἀπὸ ἐνδιαφέρον ἔργο του «Η 'Ελληνικὴ ἀνεξαρτησία και ἡ Εὐρώπη».

Τριάντα τοῦλάχιστον βιογράφοι ἔδωσαν τὸ γοητευτικὸ ἱστορικὸ πορτραῖτο τῆς γυναίκας αὐτῆς που δὲν εἶχε τὸ ἀνάλογο της στήν πιθανοζήτη τῶν γυναικείων φυσιογνωμιῶν τῶν αἰώνων. Δὲν ὑπάρχουν ἀπορνημονεύματα ἀναγομ-να στα τελευταία χρόνια της Γαλλικῆς ἐπανάστασης, στήν ὑπατεία, στήν πρώτη αυτοκρατορία και στήν καλινορθωσι που νὰ μὴν ἀφιερῶνουν σελίδες για τὴν κυρία Ρεκαμιέ γερμάτες ἀπὸ θαυμασμό, ἐνέμεια, τρυφερότητα και σεβασμό. Ἡσαν τὰ αἰσθηματὰ που ἐνέπνευ ἡ γόσσα.

Ὁ Σαιν Μπέρ εἶχε χαρίσει στήν ἱστορία ἕνα ἀκριβές, ἀνάγλυφο ψυχροαναλυτικὸ πορτραῖτο της, σ' ἕνα ἀπὸ τὰ ἀρθρα της σιριῆς τῶν «Κοξερὶ» του. Ἐκείνοι που νὰ ἤθελαν νὰ ἴδουν καθάρωτερα τὴν Ρεκαμιέ, θὰ ἔπρεπε νὰ προτιμηθουν αὐτὸ τὸ ἀρθρο. Ὁ Σαιν Μπέρ τὴν ἐγνώρισε πολὺ νέος, σὲν τελευταία της χρόνια, δὲν ἦταν ἀπὸ τούς ἄνδρας τῆς παρερχομένης τότε γεννεας που ἐπέρασαν ἀπὸ τὸν ἑρωτισμὸ που ἀκτινοβολοῦσε ἐκείνη, ὡστε ἔβλεπε διαγυῖσται, και ταυτοχρόνως, ἔβλεπε στήν ἀπροσφαίρα της, ὅταν ἦτο της ἦταν ζωντανὴ ἀκόμη ἡ ἱστορία της.

Ἦταν μιᾶ ἐνοσάρκοσις γλυκειάς Ἀφροδίτης και εὐγενούς Ἀθηνῆς. Η ὄμορφιά της ἦταν σὴν σὴν νὰ ἀναβίωσις ἀργίας θεᾶς. Η ἔκφρασις της ἀγνόητος, που δὲν της ἔλειπε ποτὲ δὲν ἦταν μόνον τὸ ἔξωτερικὸ της θέλητρο. Ἐπῆγε ἀπὸ τὰ βάθη της ψυχῆς της. Ἀπὸ τὰ τέσσαρα βασιλισσῆς της 'Ιωάννα—Φραγκίσκα—'Ιουλιᾶ—'Αδελαις, της ἔμεινε τὸ 'Ιουλιᾶ που ἔγινε 'Ιουλιέτα. Εὐθύμισε, γράφει ὁ Σαιν Μπέρ, τὴν ἡρωϊδατοῦ Σαίξπηρ χωρὶς ὄμο, ποτὲ νὰ εἶχῃ τὸ Ρομαϊοσις. Στα πρώτα χρόνια της ὑπατείας βρισκαται στὸ Παρίσι, ἡ πειθροβίλισσα της κῆδος, λάμπουσα, ἄγνη λευκα. Μπορούσε ἤδη νὰ εἶχε κάμει μιᾶ ἑξαιρετικὴ τύχη στήν ἐποχὴ που ὄλη ἦσαν δυνατά, νὰ γίνῃ μιᾶ πραγματικὴ βασιλισσα, ἢ νὰ διευθύνῃ τὴν πολιτικὴν στὸ πλευρὸ ἐνός ἀπὸ τούς ἄνδρας που ἐπαίξαν τὴν ἡσυχία του κόσμου στὰ δαχτυλιὰ τους. Ὅπως γράφει ὁ Κάρολος Μοντελέ ἀπὸ τὴν ἐποχὴ του διευθυντηρίου ἡ κυρία Ρεκαμιέ μετὴν κυρία Ταλλιέν και τὴν 'Ιωσηφίνα Μποαρναί ἦταν μιᾶ ἀπὸ τῆς «τρεῖς χαριτες του Παρισίου». Δὲν ἐπρόκαλεσε τὰ κακά που ἐδημιούργησε ἡ Ταλλιέν, ὅτε ἀκολούθησε τὸν τυγοδικωτικὸ ἑρωτικὸ της ἔρως. Ὅτε βασιλισσα ἔγινε ὄπως ἡ 'Ιωσηφίνα. Ἐν τούτοις ὁ στρατηγὸς Μπερναντότι, που ἔγινε ἀργότερα βασιλεὺς της Σουηδίας ἦταν τρελὰ ἑρωτευμένος μ' αὐτὴ και τότε ὁ δεσμός της 'Ιουλιέτας, μετὸν ἄνδρα, τῆς εἶχε σχεδὸν λυθῆ. Ἐπειτὰ ἀπὸ κάμποσα χρόνια ἀνήθηκε ἐπίση, νὰ πινερευθῆ τὸν πρίγκιπα Λύγουστο τῆς Πρωσίας.

Ἐρωτηθῆ μαζυτὸ ἀπὸ ὄλες αὐτῆς, τῆς περιπέτειες, συγκαταμένη πίνετοις μπροστὰ στή; γοητείας, και ἐξαιρετικῶς μαγνητῆ, κυρία του ἑαυτοῦ της. Ἐπειτὰ ἡ φυσιογνωμία της ἔμεινε ὡς τὸ τέλος μετὸ φῶς τῆς γαλήνης, και τῆς εὐγενεστέρους ὑπερηφανείας, κυρίαρχη και ἑρωτικὴ μέσα στὸν λάμπωντα κόσμος του ἀνατέλλοντος δεκάτου ἐνάτου αἰῶνος.

Ἦδ; ἐσῶθη σὲ μιᾶ ἐποχὴ τρικυμιῶν, τυχοδιωκτισμοῦ, μεγάλων φιλοδοξίων και περιβάλλοντος γερμάτου ἀπὸ πειρασμούς, που ἀείξαν τὸν κόπο;

— Δὲν ἀγάπησε λιπὸν; ἑρωτᾶ ὁ Σιν Μπέρ. Καὶ ὁ ἴδιο, δίνει τὴν ἀπάντησι. Δὲν ἀγάπησε ποτὲ με πάθος και με φλόγι. Η ἀνάγκη τῆς ἀγάτης, που τῆς δημιουργοῦσε μιᾶ ψυχὴ γερμάτι τρυφερότητα εἶχε μεταμορφωθῆ σ' ἐκείνην σὲ μιᾶ ἀτελείωτη ἀνάγκη ν' ἀρέσῃ, ν' ἀγαπηθῆ και τῆς εὐγενεστέρους ὑπερηφανείας, κυρίαρχη και ἑρωτικὴ μέσα στὸν λάμπωντα κόσμος του ἀνατέλλοντος δεκάτου ἐνάτου αἰῶνος.

ἘΥπάρχουν φύσεις, γράφει ὁ μάγος συγγραφεῦς, τῶν «Κοξερὶ

Ἡ κυρία Ρεκαμιέ

(Εἰκόνη τοῦ Στάλ)

ντέ Λουντιό που γεννώνται καθαρές, και που έχουν προικισθή με το όμορφο της άγνοητος. Περνούν όπως η Αρέθουσα, τα πικρά κύματα. Αγθίστανται στη φωτιά όπως οι «παίδες» της Γραφής που τους σώζει ο καλός, τους άγγελος».

Και η κυρία Ρεκαμιέ τόσο νέα ακόμη τότε είχε ανάγκη από έναν τέτοιο άγγελο. Ο κόσμος που ήταν γύρω της ήταν τόσο άνακατωμένος, τόσο φλογερός, τόσο επικίνδυνος. Και αν δεν ήταν η Λάουρα ή η Βεατριξί που μερικοί σύγχρονοί της ήθελαν να την ύψωσουν, ήταν όμως αυτό που ξέρουμε. Μια εξαισία γυναίκα που έκρατούσε γύρω της ένα πλήθος έραστών, που ησθάνετο την ανάγκη ν' αναπνεύ τον αέρα του έρωτος χωρίς ποτέ ν' άνηκη σε κανένα.

Σ' ένα παλιό βασιλικό παλάτι της Χάγης ύπάρχει ένα πολύ όμορφο άγαλμα Εύας. Η γυναίκα στην πρώτη άνθησι της ώμορφιάς της είναι απέναντι ακριβώς στον όρι που της δείχνει το μήλο. Εκείνη το έχει ήδη κυτάξει και γυρίζει λίγο πρός τον Άδάμ σαν να τον συμβουλεύεται. Η Εύα βρίσκεται έτσι στην υπέρτατη στιγμή της άγνοητος που κινδυνεύει. Σ' αυτή τη στιγμή εύρέθηκε δεν ξέρει κανείς πώς φορέ; ή φοράι 'Τουλ'έττα. Και πάντοτε κυριαρχούσε στον πειρασμό που την υπέβαλε σε δοκιμασία, ένα άλλο ισχυρότερο αίσθημα, κάποια μυστική αρετή.

Απέναντι όλων εκείνων των άνδρων που τους είχε προκαλέσει τον έρωτα είχε μικρές άπρονουήσιες, έμπιστοσύνης, περιέργειες παιδιού. μιάς μικρής; μαθητιάς και όμως στην κρίσιμη στιγμή κυριαρχούσε και στον ευνοϊκό της; και σε κείνους.

Ο Σαιν Μπερ στο σημείο αυτό ελεπε μια από της ώραίες φράσεις του.

«Επήγγινε στον κίνδυνο χαμογελώντας, με ασφάλεια και μ' εύσπλαχνία, λιγάκι όπως οι πολύ χριστιανοί βασιλείς του παλιού καιρού, έπιγγιαν μια μέρα της μεγάλης εβδομάδος σε μερικούς άρχόντους για να τους 'θεραπεύσουν». Την άγαπούσαν όλοι στην άρχη με φλογερό έρωτα στον όποιο αυτή καθάρθωνε να δίνη άργότερα τη μορφή έρωτικής φιλίας. Σε καθε έκμυστήρουνσι που της έκαναν απαντούσε.

— Έλάτε ! θά σάς θεραπεύσω.

Και τους έθεράπευε. Έτσι έπερασαν από κοντά της ο Λουκιανός Βοναπάρτης, ο Μπερνάνδοτι, ο Ματιέ Μοιμορανού, ο δούξ ντε Λαβαλ, ο γυιος του Άδριανού, ο πρίγκιψη Αύγουστος της Πρωσίας, ο Σατωμπριάν, ο Βενιαμίν Κονσταν, ο ζωγράφος Ζεραρ, ο στρατηγός Μορφ και πολλοί άλλοι.

Τα σαλόνια της ήταν η σέρα όπου έκαλλιεργούντο τα άνθη της τέχνης. Δεν ήτο ταλαντο που να μνή την ένδιέφερε, μεγάλη πράσις, σοβαρό γεγονός, φυσιογνωμία που ν' αξίζε τον κόπο. Είχε δε άναγκαση σε ύψηλή τέχνη την κοκκεταρία του πνεύματος, αλλά μια κοκκεταρία που ήξερε πως να κάνει να μιλούν, εκείνοι που μπορούσαν να μιλούν, να παραγουν όμορφα έργα οι καλλιτέχνη. να όργανούνται άγαθουργία. Και αυτό ήταν κυρίως που την ένέπνευε: Το άγαθο. Ήταν εκείνο που λέει ο Σαίξπηρ: Γάλα της άνθρωπίνης καλωσύνης.

Οι ζωγράφοι δημιουργούσαν από αυτήν εξαισία έργα. Ο Λουί Δαβιδέκαμε το πορτραίτο της που ύπάρχει σήμερα στο Λούβρο και που δεν εινε εν τούτοις τελειωμένο. Ο ζωγράφος είχε μάθει ότι εν τώ μεταξύ το ένδοξο μοντέλλο του έπόραε στον Ζεραρ. Η εικόνα του Ζεραρ εινε τραγμια ή καλλίτερη από όσες έγιναν της Ρεκαμιέ. Ο Κανόβα, ο περιφέρμος γλύπτης της εποχής έκαμε ν' αναζήση το ιδεώδες κάλλος στο μαρμάρο από το όποιο έκαμε το μούστο της. Ο Άχλλεϋς Ντυβέρια έπήρε το σκίτσο της κατά την τελευταία της ήμερα την 11ην Μαΐου 1849.

Μέσα σ' αυτή τη δόξα της όμορφιάς, της λατρείας και της καλωσύνης έφθασε η κυρία Ρεκαμιέ στα έβδομηνητα δύο χρόνια της, σε μιά λαμπρή δόσι ζωής, που κανείς δεν θα τολμούσε να την όνομάση γηραιά.

Στά άπομνημονεύματα της δουίσις; ντ' Άμπραντές που φιλοδοξούσε ν' άποδεικνήη ότι κατήγετο από την βυζαντινήν οικογένεια των Κοινητών, όφείλουμε της; καλλίτερες πληροφορίες για τη δόρασι της κ. Ρεκαμιέ απέναντι της έλληνικής; έπαναστάσεως.

Η χήρες και τα όρφανά της Χίου και του Μεσολογγίου άφηναν κραυγές άπελπισίας από της άκτής των νήσων του Ιονίου όπου συνωθούνο σε προσφυγική; μάζες, και της Ιταλίας, όπου είχαν κατορθώσει μερικοί να φθάσουν. Έκκλησίης; ίκεσίας άπευθύνοντο από τον όρφανεμένο αυτό κόσμο στίς φιλόάνθρωπος χήρες των πρωτευουσών της; Ευρώπης. Ο φιλελληνισμός δεν είχε σταιατήση ποτέ τη φωνή του, αλλά αυτό δεν άκούσε. Το κακό είχε δημιουργήση φοβερέ; άνάγκες. Έπρεπε να σπεύδουν να βοηθήσουν αυτών τον άρρωτηριασμένο, τον πλήμμευρισμένο στον αίμα λαό των γυναικών και των παιδιών. Είχαν ανάγκη από βοήθεια, από χορήματα. Έχουν φθάσει πρόσφυγες και σ' αυτό το Παρίσι. Βοηθός; όλου αυτού του κόσμου γίνεται η κυρία Ρεκαμιέ. Αυτή φροντίζει, αυτή βιάζεται ν' άπαντήση στίς; έκκλησίης; με άποστολές; χορημάτων, αυτή τρέχει να συγχινηση; εκείνους που μπορούν να δώσουν. Γίνεται η ψυχή των έράνων...

Οι δυστυχισμένοι Έλληνες που βρίσκονται στη Γαλλία άπευθύνονται σ' εκείνη. Η Ρεκαμιέ δεν μπορεί να βλέπη να ύποφέρουν τα αδύνατα πλάσματα που σπεύδουν να την περιστοιχίζουνο. Ο υίος του Κωνσταντίνου Κανάρη γίνεται θετός υίος; της. Ο Σιτωμπριάν άξιος, να έννοήση μια τέτοια ψυχή την βοηθή στίς; άγαθούρας της και ο μικρός Έλληνη, που ο πατέρας του πολεμούσε στην Έλλάδα βρίσκει άγγελικού; προστάτες. Τότε ο Τάλμα δίνει στο «Γαλλικό

ΠΟΙΗΜΑΤΑ ΝΑΠΟΛΕΟΝΤΟΣ ΛΑΠΑΘΙΩΤΗ

Η ΠΡΟΣΜΟΝΗ

...Επί κοίτην μου εν νυκτιν εξήτησα όν ήγάτησεν ή ψυχή μου' εξήτησα αυτόν, και ούχ εύρον αυτόν' εκάλσα αυτόν, και ούχ ύπήκουσέ μου. (ΑΣΜΑ ΑΣΜΑΤΩΝ)

Έρημη κι' άπόκοσμη, μακρυνά άπ' τό φώς, όλη νύχτα ό πόθος της, είν' ένας καημός.

κι' άμα ή νύχτα πρόβαλε, βγήκε στο γυαλό, και τό παραθύρι της άφην' άνοιχτό...

Η τραλή καρδούλα της όλο και χτυπά, κάθε που άφουγκράζεται βήματα μακρυνά....

Πέρασαν μεσάνυχτα, έφεξεν ή αύγή, βάρεσεν ή σάλλιγγα, — κι' ούτε να φανή!

Βρήκε τά χαράματα έν' άσπρο πουλί' κατά τά μεσάνυχτα, ελεπε πως; θά όθει.

...Πλάγιασε, παιδούλα μου κι' εινε τώρ' άργά; δές, ή μέρα ρόδιση, πίσω στα βουνά...

Σά νυφούλα ντύθηκεν, όλη στα λευκά; τά στολίδια φόρεσε, και τ' άσημάκ.

Κοιμήσου, παιδούλα μου έρημη κι' όρφανή, κάπου άλλου θά πέταξε, κι' ούτε θά φανεί...

ΟΙ ΝΙΚΗΜΕΝΟΙ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

Ένας στρατός τό γράμα περνούσε' κανείς δεν ξέρει κατά που κινούσε, ή μέρα, μόλις πρόβαλε δειλιά: περήφανο τό βήμα, φώς τό μάτι, τραγούδια στην ψυχή, χαρά γιομαίτοι και τ' άσημένια μέτωπα ψηλά...

Κανείς δεν ξέρει κατά που κινούσε' θριαμβικά κι' άγέρωχα περνούσε, και μέσ' στα μάτια του έλαμπε ή χαρά. Κι' όπως τό φώς; άνάδιε από μέρα, λές και τά περρωμένα του, στη μέρα, φαινόσανε κι' αυτά πιο καθαρά...

Περνούσε και τραβούσε μέσ' στα πλήθη, και μίαν ευχή δονούσε όλα τα στήθη, πάντα να ζή, και πάντα να νική! — μονάχα έμεις στεκόμαστε θλιμμένοι, έμεις, έμεις, της ζωής; οι νικημένοι, με τά καταστρεμμένα ιδανικά...

Και μες ένα πρωί είχαμε κινήσει —μιά χίμαρα μās είχε άποκλήνησει— με μάτια που τά φλόγιζε ή χαρά, όλοι γεροί, κι' άγέρωχοι, σαν Κροίσοι! —μά τά μεσάνυχτα είχαμε γυρίσει, με καταματωμένα τά φτερά...

Ναπολέων Λαπαθιώτης

θέατρο» τον «Λεωνίδα», τραγωδία κάτω από τά πρόσωπα της όποιας μαντεύονται οι σύγχρονοι θαυμαστοί άπόγονοι του αρχαίου ήρωος. Και στίς; διαλέξεις και στίς; έσπερίδες που γίνονται με σκοπό να συλλεγούν χρήματα για του; Έλληνας έπαναστάτας και της χήρες και τά όρφανά της έπαναστάσεως; παρευρίσκειται συγχινημένος και ο ίδιος ο βασιλεύς; ο Κρόλος; ο δέκατος.

Αυτής της λαμπρής φυσιογνωμίας του 19ου αιώνος που τόσο είχε συνδεθεί με την έπαναστασι του 21 δεν ύπάρχει στο έθνολογικό μας μουσειό ούτε μια χαλκογραφία. Και όμως της όφείλεται τόση Έλληνική εύγνωμοσύνη. Διονύσιος Α. Κόκκινος